

MAGYAR TESTNEVELÉSI ÉS
SPORTTUDOMÁNYI EGYETEM
BUDAPEST

**„Z generációs labdarúgók
képzésének vizsgálata
sportszociológiai, sportpedagógiai
és edzésmódszertani
szempontból”**

Nagy Márton Gábor
MSc Sportmenedzser
MTSE

Bevezetés

- A labdarúgásban rendkívüli sebességgel gyarapszik a rendelkezésre álló tudásanyag
- A sporttudományi- és sportszakmai tudás fejlődése mellett **az egymást követő generációk is változnak**
- Az utánpótlás labdarúgásban dolgozó szakemberek számára létfontosságú, hogy mindig naprakész, aktualizált és egyfajta **„generáció-kompatibilis”** tudással és oktatásmódszertani repertoárral rendelkezzenek

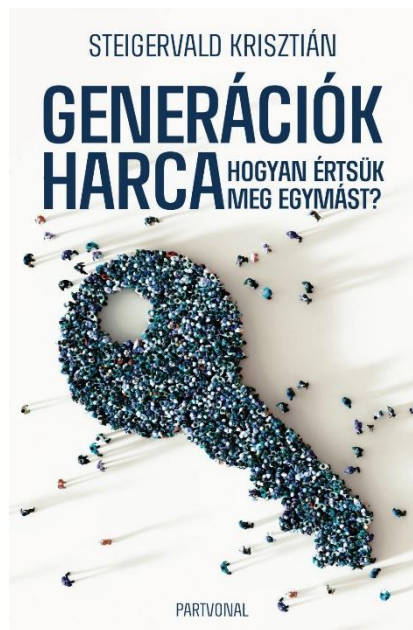
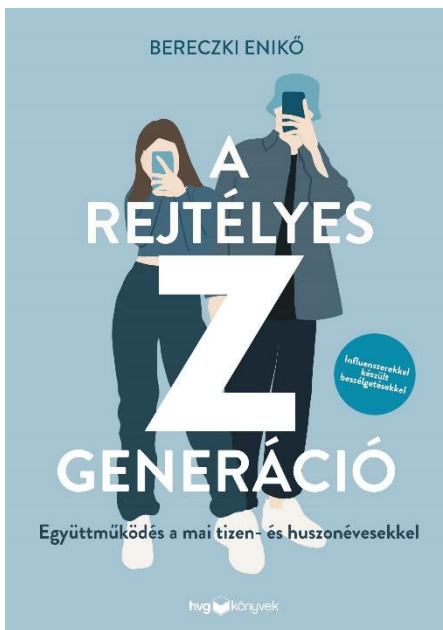
A futball tudásanyagának egy része állandó, **az elsajátításhoz vezető út viszont folyamatosan változhat!**

Célok

- 1) Z generációs labdarúgók képzése során feltárni a játékosok általános attitűdjeit és egyéni preferenciáikat
- 2) Alapvető generációs sajátosságok és jellemzők (koncentráció, türelem, interperszonális képességek stb.) feltárása
- 3) Összehasonlítani a korábbi generációkat (X, Y) a Z generációval

Szakirodalmi áttekintés

- Generációkutatók szakirodalmi (Stiegervald K., Bereczki Enikő stb.)
- Nemzetközi labdarúgás szakirodalom (ECA, UEFA, FBIN, Morningconsult)
- Munkaerőpiaci felmérések és tanulmányok

Szakirodalmi áttekintés II.

- Veteránok (1924–1945)
- Baby-boomerek (1946–1964)
- X generáció (1965–1979)
- Y generáció (1980–1995)
- **Z generáció (1996–2009)**
  - Digitális bennszülöttek – ingergazdag mindennapok
  - Multitasking
  - Elmélyülési képesség alacsony szintje
  - Jó vizuális tanulók
  - Visszajelzés kiemelten fontos szerepe
- Alfa generáció (2010–)

Szakirodalmi áttekintés III.

Z generáció (1996–2009)

- Digitális bennszülöttek – ingergazdag mindennapok 0–24
- Jó vizuális tanulók
- Multitasking
- Türelem alacsony szintje „most azonnal akarjuk” hozzáállás
- Elmélyülési képesség alacsony szintje
- Visszajelzés kiemelten fontos szerepe

ÖSSZES játékos az akadémiákon az U15 korosztályok felett

Módszertan

1) Egyéni, félig-strukturált interjú, nyílt végű kérdésekkel (k=3)

- Hazai- és külhoni labdarúgó akadémiák jelenlegi, vagy egykori illetékes szakembereivel (n=12): Akadémia igazgatók, szakmai vezetők, sportigazgatók, edzők, kollégium igazgatók, egyéni képzők, tanárok, nevelők
- Kiválasztásnál fontos szempontok:
  - legyen a korábbi Y generációval és a illetve a Z generáció legidősebb tagjaival összehasonlítási alapjuk
  - Különböző szakterületeken dolgozzanak – minél több aspektusból megismerni a szakemberek Z generációs játékosokkal kapcsolatos tapasztalatait

2) Online kérdőív (Likert-skála alapú-, zárt-és skála kérdésekkel)

- 11 labdarúgó akadémia kitöltésével → U15, U16, U17, U19 és NBIII csapatainak játékosai
- 615 kitöltő utánpótlás játékos

Kérdőív kutatási kérdései

- 1) Véleményed szerint milyen egy jó edző, és mire érdemes egy edzőnek a legtöbb figyelmet fordítania az edzések során?
- 2) Mennyire fontos számodra az edzői visszajelzés, és milyen gyakorisággal igényled azt?
- 3) Mennyire tartod fontosnak, hogy az edző ismerje a játékosok személyiségét és egyéni viselkedésüket?
- 4) Mit gondolsz, milyen hosszúnak kell lennie egy egyéni videózásnak, annak érdekében, hogy a leghatékonyabb legyen, és a videózások során milyennek kell lennie a párbeszédnek (elemző)edző és játékos közt?
- 5) Mennyire fontos számodra, hogy (szinte) azonnali eredményeket kapj saját fejlődéseddel kapcsolatban (pl. technikai, taktikai, fizikális fejlődés)?

Interjú kutatási kérdései

- 1) Hogyan jellemezhetőek a Z generációs labdarúgók?
  - Általános jellemzők, attribútumok
  - Jól körülírható karakterisztikák (tapasztalat)
- 2) Milyen alapvető különbségek vannak a korábbi generációhoz képest, a velük való közös munkában?
- 3) Mik lehetnek a jövőre nézve a kihívások és lehetőségek a játékosok képzésében (Z és Alfa generáció)?

Eredmények I.

Játékos perspektíva

Milyen egy jó edző és mire fordítja a legtöbb figyelmet edzések során?

- A játékosok közül a legtöbben (58%) azt vélték nagyon fontosnak, hogy **az edző értsen a játékosok nyelvén, és hatékonyan tudjon kommunikálni velük.**
- A játékosok szerint **a mentális állapotra érdemes a legtöbb figyelmet fordítani az edzőnek az edzések során.**

Eredmények II.

Játékos perspektíva

Mennyire fontos az edzői visszajelzés és milyen gyakorisággal igénylik?

- A játékosok 46,8 százaléka nagyon fontosnak vélte az edző visszajelzést, további 45,4 százaléka fontosnak vélte.
- Az összes kitöltő játékos közül **92,2 százalék vélte fontosnak vagy nagyon fontosnak az edzői visszajelzést.**
- A visszajelzések gyakoriságát illetően a játékosok **legnagyobb részben minden mérkőzés után igényt tartanak az edzői visszajelzésre saját teljesítményükkel kapcsolatban.**

Eredmények III.

Játékos perspektíva

Mennyire fontos, hogy az edző ismerje a játékosok személyiségét és egyéni viselkedésüket?

- A kitöltők **89,1 százaléka tekinti fontosnak vagy nagyon fontosnak, hogy az edző ismerje a játékosok személyiségét és egyéni viselkedésüket.**

Eredmények IV.

Játékos perspektíva

Milyen hosszúnak kell lennie egy egyéni videózásnak, annak érdekében, hogy a leghatékonyabb legyen, és a videózások során milyennek kell lennie a párbeszédnek (elemző)edző és játékos közt?

- **A legtöbb játékos a 10-20 perces egyéni videózásokat látja a leghatékonyabbnak.**
- **Amely során az (elemző)edző és játékos közt nagyjából azonos arányban folyik a párbeszéd,** közös gondolkodással.
- Párhuzamba hozható azokkal a Z generációs jellemzőkkel, melyek szerint nem tudják sokáig fenntartani aktív figyelmüket és szeretik kinyilvánítani saját véleményüket és meglátásaikat.

Eredmények V.

Játékos perspektíva

Mennyire fontos, hogy a játékosok (szinte) azonnali eredményeket kapjanak saját fejlődésükkel kapcsolatban?

- A 615 kitöltő több, mint felének (52 százalék) fontos, hogy (szinte) azonnali eredményeket kapjon saját fejlődésével kapcsolatban.
- További 21,5 százaléknak pedig nagyon fontos.
- Tehát összesen a kitöltő játékosok **73,5 százaléknak fontosak vagy nagyon fontosak az azonnali eredmények saját fejlődésükkel kapcsolatban.**

Eredmények IX. – interjúk

Szakember perspektíva

HOGYAN JELLEMEZHETŐ A Z GENERÁCIÓ?

- Képviselői **intelligensek és fejlett kognitív képességekkel rendelkeznek** – magas fejlesztési és képzési potenciál.
- **Nem terhelik magukat felesleges információkkal, nagy kihívást jelent számukra a különböző forrásokból beszerzett sok-sok információ szelekciója és fontos adatok kiválasztása** – kritikai érzék.
- **Alacsony türelmi szint** jellemző rájuk, gyakran azonnali eredményeket várnak el, és **nehezen viselik a hosszadalmas és elmélyülést igénylő folyamatokat**.
- **Nem jellemzi őket magas szintű felelősségérzet.**
- **Megküzdési stratégiáik alacsony szintűek.**

Eredmények IX. – interjúk

Szakember perspektíva

KÜLÖNBSÉGEK A KORÁBBI GENERÁCIÓKHOZ KÉPEST?

- Az **elmélyülési képesség** egyre kevésbé jellemző rájuk, **sokszor felületesebbek, mint a korábbi generációk.**
- Online platformok térnyerésével **megváltoztak a kommunikációs csatornák**, leegyszerűsödött az információáramlás, ezáltal **olykor személyes interakcióval és kapcsolatteremtéssel járó nehézségek érzékelhetőek** a Z generációnál a korábbi generációhoz képest.
- **Nehezebb őket rávenni bizonyos kötelezettségekre → Megváltozott edző-játékos tekintélyelvű, alá-fölé rendeltségi szerepek.**

Eredmények IX. – interjúk

Szakember perspektíva

JÖVŐBELI KIHÍVÁSOK ÉS LEHETŐSÉGEK?

- **Fejleszteni és/vagy kialakítani a játékosok megküzdési stratégiáit.**
- A **bizalom kiépítése** a játékosoknál → elsősorban emberként kell megismerni őket és a személyiségüket.
- **Modern technológiákkal kapcsolatos naprakészség** edzői szempontból.
- **Megfelelő fejlettségi szintű kritikai érzék** és információk szelekciójára vonatkozó képesség **kialakítása/fejlesztése.**
- **Futballban való szocializáció erősítése** → elkötelezettség és odaadás a sportág iránt (mindenkori alapházis fenntartása és növelése).
- **Edzői szakmai hitelesség megőrzése** a játékosok szemében (edző, mint példakép).

Konklúziók I.

- Kiemelten fontos egy **felelősségi rendszert felépíteni/kialakítani a játékosokban**, amelyben **fejlődik a felelősségérzet és az autonómia** → **labdarúgó akadémiák adta intézményesített keretrendszer erre lehetőséget teremt.**
- A **játékosok kognitív bekapcsolása bizonyos oktatási folyamatokba** kiváltképp fontos, hiszen ez elősegíti a játékosok képzésében és fejlesztésében a **kognitív tudatosítást** különböző játékhelyzetekkel kapcsolatban.
- **„Kérdezve oktatás” oktatásmódszertani** eszköz alkalmazása.
- **Egyértelmű utasításokon alapuló, követhető edzéstervek** segíthetnek a játékosoknak koncentrálnak és fókuszáltnak maradni.
- Hasznos lehet az **edzőknek egy ütemtervet közösen kigondolni a játékosokkal**, melyekben ki vannak jelölve a legfőbb mérföldkövek
- Visszajelzés mellett **igényt tartanak arra, hogy az edzők ismerjék a személyiségüket és egyéni viselkedésüket is**, ezért érdemes lehet keresni az edző- játékos közti interakció lehetőségét akár az edzések során is.

Konklúziók III.

- **Érdemes kihasználni a labdarúgást körülvevő segédtudományok és határterületek technológiai potenciálját** (pl. Catapult adatok), annak érdekében, hogy a játékosok egyéni fejlődése még jobban számszerűsíthető legyen.
- **Magas igényszint mutatkozik a Z generációs játékosokban a különböző összefüggések, ok-okozati kapcsolatok és a mérték megértésére**, az adatalapú fejlődésüket érintő paraméterek megismertetése segítheti egyéni fejlődésüket.
- **Az edzőknek egyre nagyobb kihívás lesz megőrizni a játékosok szemében a szakmai hitelességet**, a megváltozott tekintélyelvűség és alá-fölé rendeltségi viszonyok átrendeződése miatt.
- **A mindenkori labdarúgói alapházis kialakítása** kulcskérdés → A játékosok bevonása, a **szocializáció a futballban**, és a **sportág iránti elköteleződés**.

Források

Autumn, L. (2022): 10 Ways To Work With Gen Z Athletes

Bas, S. (2020): Gen Z in sports – How to capture the attention of the disengaged?

Bereczki, E. (2022): A rejtélyes Z generáció. Budapest: HVG Kiadó Zrt.

Carl, A. (2023): The Athletic: What Gen Z really think of football?

Chloé, N. (2022): Sportheroes: Shaping a new sport experience to attract Gen Z

Roger, B. (2022): Coaching Generation Z players

Ruzsa, Cs. (2018): „Z” generáció fő jellemzői és a várható munkaerőpiaci kihívások

Schnater, B. (2023): Sportbusiness Meets Gen Z, FBIN Magazine 28, 20–24.o.

Smola, K. & Sutton, D. (2002): Generational Differences: Revisiting Generational Work Values for the New Millennium

Steigervald, K. (2024): Generációk harca – Hogyan értsük meg egymást? Partvonal Kiadó.

Steigervald, K. (2024): Generációk harca a figyelemért – Hogyan egymástól, egymásért? Partvonal Kiadó.